

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An qui vovit se aliquid facturum, si alius sibi consuluerit, teneatur ad votum, si imprudenter is, qui consulitur, rem promissam consulat? Sed quid est dicendum in sequenti casu, an facias contra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

De Voto, & Iuramento, &c. Resol. XIV. &c. 53

paruam elemosynam, deuenisti ad materiam grauem, teneris illam restituere. Sic Tannerus in 2.2. disp. 5. d. 4. n. 50. Ioan. de la Cruz, Villalobos, & omnes DD. supra citati. Sed circa praesentem quaestionem vide etiam Valquez in p. 2. disp. 146. c. 2. Azorium t. 1. lib. 1. c. 5. q. 3. Suarez de Relig. 2. lib. 5. c. 5. n. 10. & alios penes ipsos, & nos infra.

RESOL. XIV.

An si per plures dies quis omittat votum leuis materiae, v. g. Orationem Dominicam, vel dare paruam elemosynam peccet mortaliter? Sed difficultas est in cognoscendo, quando vouens censetur annexere obligationem ad diem, & quando non. Ex quo inferitur, an obligatio facta pro die uno prorogetur in sequentem? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 53.

§. 1. **D**istinguit Sanchez in sum. to. 1. lib. 1. c. 4. n. 14. & ait, si vota haec quotidie recitandi modicum, aut modica elemosyna eroganda quotidie sint in honorem diei, & temporis, tunc non est mortale, etiam si vota haec semper violenter. At si non sint in diei honorem, sed tantum dies praefigatur vt terminus, ne ultra illum executio voti differatur, tunc licet singulis diebus sit omisio venialis tanquam rei modicae omisio: at dum notabilem orationis, aut elemosyna omisio attingit, erit mortale. Ratio est, quia in priori casu singulorum dierum lapsu extinguitur obligatio pro illis diebus, ac proinde materia illa voti modicae omisio continuari nequeunt. At in posteriori obligatio materiae modicae omisio non extinguitur, sed semper transit in alium, & alium diem, donec votum impleatur; quare materiae illa omisio tanquam adhuc debita continentur, ac proinde cum materia omisio magna euaserit, erit culpa lethalis.

2. Sed difficultas est in cognoscendo, quando vouens censetur annexere obligationem ad diem, & quando non. Et Castrus Palaus t. 1. ar. 2. disp. 2. punct. 9. §. 4. n. 9. respondet, quod quoties aliquod motuum in singulis diebus reuertitur, quale solet reuertere in recitando quotidie Calculo virgineo, nullo modo censetur vouens in diem sequentem prorogare obligationem, & in votis personalibus ita semper est intelligendum, dum aliud non constat, vt bene dixit Sotus lib. 7. de Inst. q. 2. ar. 1. col. 4. vers. conclusio ergo. Aragon. 2. 2. 7. 88. ar. 3. paulo post princ. concl. 3. quapropter Suarez lib. 5. de voto, c. 5. n. 12 & 13. & alibi saepe, dicit raro contingere in votis personalibus obligationem factam pro vno die in sequentem prorogari, in votis autem realibus facilius potest praesumi intentio prorogandi obligationem; quod quid videatur non solum attendi religiosum seruitium, sed etiam necessitatis alieuius remedium, quod semper habet eandem opportunitatem. Quapropter Medina t. 2. q. 88. ar. 4. ad 4. Ledesma t. 2. summa tr. 10. c. 3. dub. 1. & multis relatis. Garcia de beneficiis 3. part. c. 1. n. 171. sentiunt in votis realibus obligationem in sequentem diem semper prorogari; credo tamen sic praesumi, dum aliter non constat, constaret autem si in honorem Dei Genetricis promissa esset elemosyna danda singulis Sabbatis, vel in eius festiuitatibus, non enim ad sequentes dies transiret, sed eodem modo iudicandum esset de tali elemosyna, ac de ieiunio, tunc promisso. Huc vsque Castrus Palaus. Et iuxta superius dicta interpretanda & intelligenda sunt ea, quae docui in 3. part. tr. 5. resol. 24.

RESOL. XV.

An vouens omnibus circumstantiis atensis, dubius mortalis. Tom. V III.

uens, an votum emissum sit inuitu temporis, reneatur adimplere, v. g. votum quod ieiunaturum, vel Missam auditurum certa die pro animabus Purgatorij; atque a Deo, eo die impeditus fuit, an reneatur altero die ieiunare, Missam audire, Communionem facere, &c? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 267.

§. 1. **H**ae quaestio est satis practicabilis, v. g. vouit quis certa die ieiunaturum pro animabus Purgatorij, atque eo die impeditus fuit, an reneatur altero die ieiunare? Respondent aliqui negatiue, si vouendi intentio fuit cum dependentia à tali die peculiarem rationem, scilicet autem fuit simpliciter propter ieiunium, & deinde speciatim tali die. Difficultas verò est, quando vouens dubitat, an emiserit votum cum hac, vel illa intentione, & in tali casu teneri ad votum putat Azorium tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 2. quem sequitur Sanchez in summa tom. 1. lib. 4. cap. 14. n. 31. & rationem adducit, eo quod obligatio voti sit, & sic votum est in possessione.

2. Sed mihi contraria sententia placet, quam tenentur Caietanus in 2. 2. q. 88. ar. 2. in fine, & nouissimè Paulus Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 1. c. 2. n. 3. nam votum in dubio strictè interpretandum est.

3. Ad argumentum verò Sanchez responderetur, quod licet ita vouens sit certus, se, v. g. ieiunium, vel Missam vouisse tali die, dubius tamen est, an absolute, seu independentè à tali die ieiunium, vel Missam vouere intendit. Ergo in tali dubio pro libertate ipsius vouentis praesumenda est.

RESOL. XIV.

An qui vouit se aliquid facturum, si alius sibi consulerit, reneatur ad votum si imprudenter is, qui consulerit, rem promissam consulat?

Sed quid est dicendum in sequenti casu, an facias contra votum de Religione sumenda sub conditione paterni consensus, si de facto proceus precibus & rationibus, ne consentiat?

Et quid si per vim & fraudem consensus impediretur? Idem est, si votum sub alterius consilio esset emissum? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 4.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Sanchez in summa, to. 1. lib. 4. cap. 23. num. 56. & post illum Fagundez in Decal. tom. 1. Praecept. 2. lib. 2. cap. 30. num. 18. vbi sic ait: [Denique, si veritate sincere narrata, ille contrarium consuluit, siue prudenter, siue imprudenter, & ex ignorantia consuluerit, liber manet vouens à voti obligatione, quia defecit conditio. Et è contrario, si imprudenter rem promissam consuluerit, manet obligatus voto: quia ille non se obligauit ad alterius consilium sequendum in eo casu, quod esset conforme prudentiae; sed ad id, quod ipse consuluerit, qualitercumque consuluerit; nec se obligauit ad aliud, nisi ad huius consilium petendum, & sequendum: & quamuis semel praestitum, illud postea reuocet, nihil proderit: quia de primo consilio ea conditio intelligitur: sicut conditio, si alter voluerit, intelligitur de prima voluntate, vt supra diximus.] Ita ille. Sed hanc sententiam putat Trullench in Dec. 1. 1. lib. 2. c. 2. dub. 17. n. 27. tenendam esse, quando constat de intentione vouentis: nam, si non constaret, existimat, virtualiter tantum se obligare ad sequendum consilium, si prudenter datum sit; scilicet autem mimimè.

2. Sed, quid dicendum, an facias contra votum de Religione assumenda sub conditione paterni consensus, si de facto proceus precibus & rationibus, ne consentiat? Respondet, contra votum non esse: quia haec consensus paternum absolute non impediunt; siquidem illud liberum ad consentiendum relinquunt. Esset autem

Sup. contem. to in septem primis lin. huius textus in Ref. praeterita lege à medio §. 2. vers. in votis autem. & alias ref. eius nor.

Et pro difficultate contra à lin. 8 huius textus infra ex ref. 18. lege §. Ex his. & alios §§. eius notationem & §. vt. dicitur ref. &c.

Sup. hoc te. ge infra do. crinam ref. 34. & 35. fig. anter inter medium & finem, §. 2. quamuis non dicatur plene sup. hoc.

contra votum, si per vim, aut fraudem consensus impeditur. Sic docuit Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de voto, cap. 17. §. 18.* Layman *lib. 4. tr. 4. cap. 6. concl. 2.* Sanchez verò ait, peccare te contra votum, si petas a patre ne consentiat. Sed non placet, quia hæc petitio, patris voluntatem non cogit, ac proinde non impedit eius liberum consensum, sub quo, tanquam sub conditione, Religio promissa est. Et ita docet Castrus Palaus *tom. 3. disp. 1. punct. 17. n. 8.* qui idem putat, si votum sub alterius consilio esset emissum.

RESOL. XVII.

An in dubio, verum materia voti sit bona, aut mala, teneatur quis illud adimplere? Et quid si essent opiniones circa hanc bonitatem, vel malitiam? Ex part. 4. tr. 3. Ref. 13.

§. 1. **A**bsolutè loquendo in tali casu votum obligare ad sui observationem, vel non transgressionem, ac proinde non posse voentem contra id votum operari sine legitima dispensatione, docet Suarez *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 6. n. 12.* Filiucius *1. 2. tr. 26. c. 3. n. 90.* Faustus *in thes. Relig. lib. 1. quest. 18.* quia ad valorem voti duo necessaria requiruntur, primum vt homo velit se obligare; secundum est vt Deus acceptet; quando ergo quis est dubius de honestate materiae, non est dubius de valore voti ex parte suae voluntatis, sed est dubius ex parte Dei acceptantis. Ergo cum homo de voluntate sua sit certus, tenetur procurare vt de diuina acceptatione certior fiat; tenetur ergo consultare Pontificem vt in eo dubio vel dispenset, vel interpretetur.

2. His tamen non obstantibus Sanchez *in summa 1. lib. 4. c. 6. n. 6.* putat absolutè quòd quando dubium est, an materia voti bona sit vel mala, votum non obligat, & hanc sententiam tenet etiam Sotus *lib. 7. quest. 1. art. 3.* & Castrus Palaus *1. 1. disp. 3. punct. 12. n. 2.* Bonacina *de voto q. 2. punct. 4. §. 2. n. 5.* & quando essent opiniones circa hanc bonitatem, vel malitiam, fas erit quamcumque amplecti, etiam minus probabilem; sed licet hæc opinio affirmatiua sit probabilis, negatiua tamen, quam docet Suarez, puto probabiliorem.

RESOL. XVIII.

An dubius de voto, & iuramento teneatur illa adimplere?

Et an qui certus est se emisisse votum Religionis, si dubius sit an Religionis in communi, vel huius in particulari, possit quamlibet ingredi?

Et quid dicendum est, si quis certus est, quod vouerit se non accessurum ad aliquam foeminam, & dubitat, num de accessu fornicario, vel vxorario senserit, an teneatur abstinere à nuptiis?

Et aliqua alia in textu huius Resolutionis inferuntur, & docentur, circa votum dubium castitatis, Religionis, Rosarij recitationem, &c.

Et tandem queritur, dubius an habuerit voluntatem se obligandi voto, quid faciendum? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 10.

Sup. hoc in Ref. seq. Et aduerte quod doctrina huius §. & seq. potest applicari multis questionibus huius tract. Imo

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Basilius Pontius *de matr. lib. 10. c. 15. n. 3.* Pesantius *in 1. 2. D. Thoma quest. 19. art. 6. disp. 3.* Valquez *in 1. 2. disp. 165. cap. 3. §. sine.* Azorius *tom. 1. lib. 2. cap. 19. quest. 10.* Sayrus *in clauis regia lib. 1. cap. 13. num. 36.* Antonius Perez *in laurea Salaman. certam 10. scholast. dub. 2. num. 132.* & nouissimè Turrianus *opuscul. 10. disp. 1. dub. 1. & de cens. lib. 8. disp. 57. dub. 5. ad 3. arg.* & hanc sententiam tenet Petrus Cornejo *in 1. 2. D. Thoma tract.*

8. quest. 19. disp. 4. dub. 2. num. 2. & dub. 3. num. 6. cum Salas *in 1. 2. tract. 8. disp. unica. sect. 17. num. 161.* & sect. 25. num. 252. & 253. cum hac tamen limitatione, quando in voti adimpletionem non est magna incommoditas, seu difficultas, quia in dubiis turis pars est eligenda, nec iuuat possessio extra maritiam iustitia.

2. Sed contrariam sententiam absolutè tenendam esse puto, quam tenet Malderus *in 1. 2. D. Thoma quest. 19. art. 5. disp. 87.* Villalobos *tom. 1. tract. 1. diffical. 2. 1. num. 2.* Faustus *in thes. relig. lib. 1. quest. 23. num. 4.* Layman *lib. 1. tract. 1. cap. 5. §. 4. num. 31.* Sanchez *de matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 9. num. 11.* & *in summa 1. 1. lib. 4. cap. 1. num. 16.* Suarez *de censur. disp. 40. sect. 5. num. 15.* Rebellius *1. 2. lib. 1. quest. 3. sect. 1. num. 10.* & *11. Reginald. tom. 2. lib. 18. num. 170.* Henricus *lib. 8. cap. 4. num. 3. in glossa lit. P. Filiucius tom. 2. tract. 2. 1. cap. 4. num. 165.* Auila *de cens. part. 7. disp. 2. dub. 5. concl. 2.* Fagundez *1. 2. lib. 2. cap. 1. num. 10.* Aluarez *in 1. 2. quest. 19. art. 6. disp. 79. num. 3.* Sotus *de iust. lib. 7. quest. 3. art. 2. Medina in summa lib. 1. cap. 14. §. 7.* & alij penes ipsos. Ratio est, quia in nostro casu nulla est possessio pro voto, vel iuramento, sed tunc pro libertate voluntatis, & hanc opinionem veram esse puto contra Garziam *de benefic. tom. 2. part. 7. cap. 2. num. 26.* non solum quando votum est affirmatiuum de aliquo opere faciendum, sed etiam si sit negatiuum de non faciendo, tunc enim in dubio neque obligat votum, vt rectè obseruat Merolla *tom. 1. disp. 3. c. 3. c. 1. rollar. 2. num. 83.*

3. Ex his inferitur primò certum se emisisse votum Religionis, & si dubium sit an Religionis in communi, vel huius in particulari, posse quamlibet ingredi, quia possessio extat pro libertate. Secundo inferunt, qui certus est quòd vouerit se non accessurum ad aliquam foeminam, & dubitat num de accessu fornicario, vel vxorario senserit, non tenetur abstinere à nuptiis, quia possessio stat pro libertate. Ita Sanctius *in selectis disp. 43. n. 3.* & 4. qui citat alterum Sanctium *de matrim. tom. 1. lib. 2. disp. 41. num. 33.* quibus ego addo Petrum Cornejo *in 1. 2. D. Thoma tract. 8. quest. 19. disp. 4. dub. 2.* Tertio inferunt, si quis certus est se uouisse castitatem aut perpetuam, aut temporalem, & est omnino verborum voti immemor, sed tantum certum est se alteram promississe, ad solam temporalem, quæ minor est, est tenetur; secus autem si memor sit verborum voti, vt, v. g. voueo castitatem, nam hæc verba perpetuam quamdam important. Ita Sanchez *in summa tom. 1. lib. 4. cap. 13. nu. 16. & seq.* Quarto inferunt contra Nauarum *lib. 3. consil. tit. de voto, in prima edit. consil. 16. n. 90.* & *in posteriori consil. 26. n. 2.* eum qui vouit Religionem, dubitat autem vtrum vouerit se profecturum, non teneri ad professionem. Ita Suarez *de Relig. tom. 1. lib. 4. c. 8. n. 7.* qui n. 5. tenet etiam quòd si quis vouit quoddam dicere Rosarium, dubitat autem postea an per Rosarium intellexerit integrum Rosarium, vel tantum tertiam partem eius, potest eligere tertiam partem, quia etiam tertia pars Rosarium Virginis appellatur, & obligatio cum sit dubia, strictè interpretanda est.

4. Notandum est tamen hic obiter, quod Alphonsus de Leone *in tract. de possess. confess. part. 1. recollect. 17. conclus. 8. n. 93.* docet, quòd dubius an habuerit voluntatem se obligandi voto, etiam interpretari potest, se non habuisse talem voluntatem, quia sciendum est libertati, & citat Rebellium *part. 1. lib. 2. quest. 14.* Sed de dictis Rebellius nec ibi, nec alio loco hanc sententiam tenet, & mihi non placet, nam quando aliquis est obligatus de voto, sed dubitat an habuerit voluntatem se obligandi, tunc possessio non est pro libertate voluntatis, sed pro voto, vt post alios docet Merolla *vbi supra 10. 1. disp. 3. cap. 3. n. 83.* ergo, &c.

RESOL.